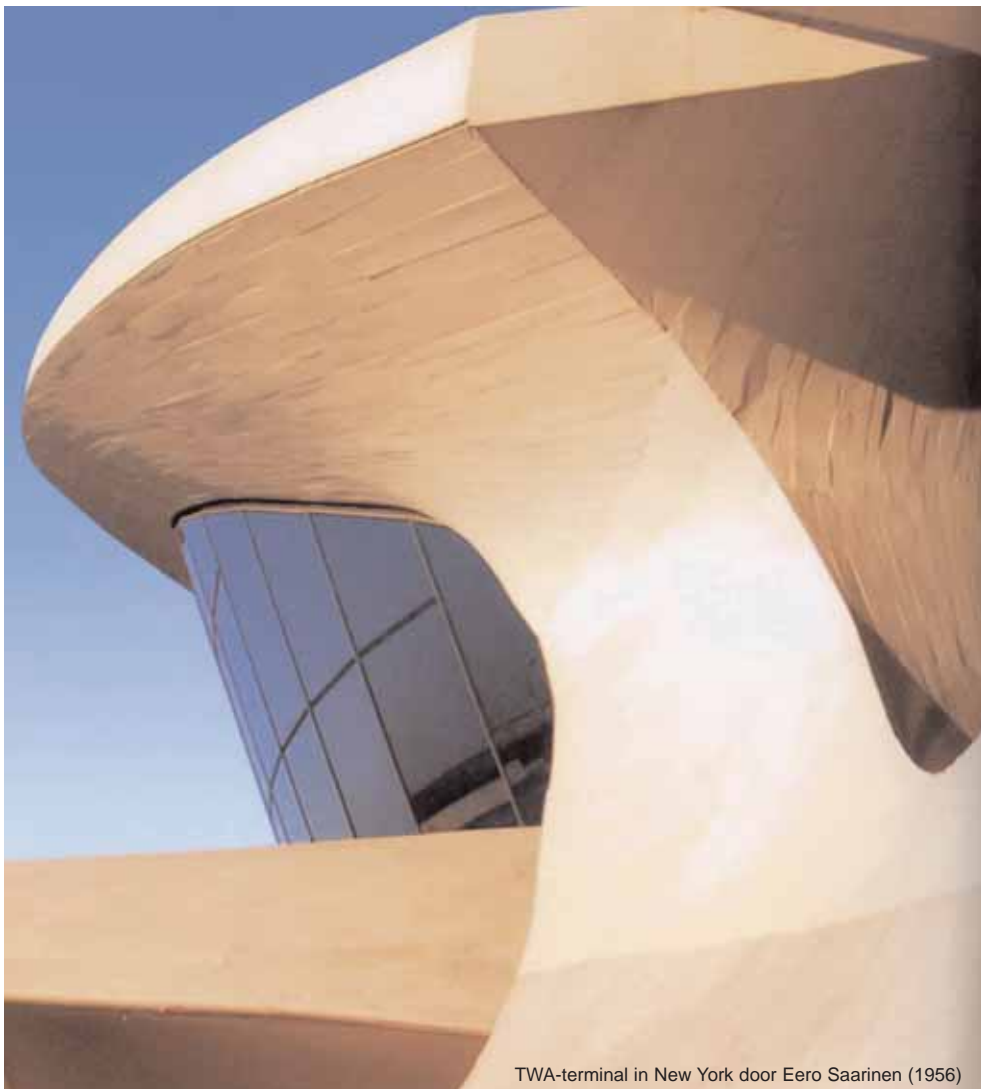

archipel

Glaspaviljoen in Keulen door Bruno Taut (1914).

TWA-terminal in New York door Eero Saarinen (1956)

Donderdag 17 maart 2005 om 20.30 uur
METAMORFE ARCHITECTUUR

lezing door Kristiaan Van Weert

in het 'Leerhuys', Groeninge 35, 8000 Brugge

'Blob' staat letterlijk voor Binary Large Object, een voorwerp bestaande uit een grote hoeveelheid data. De term wordt door de argeloze architectuurleek toegepast op elke futuristisch vormgegeven architectuur met dubbel gekromde oppervlakken in de gevel en/of dakconstructie. Wes Jones, een architect uit Los Angeles, gebruikte de titel blobmeesters om architecten te omschrijven die de potenties van software als expressief medium onderzoeken. De benaming 'blob' wordt nochtans verafschuwd door architecten die er intensief mee bezig zijn, omdat de klank van het woord enkel doet stilstaan bij uiterst sculpturale vormgeving of zogenaamde 'vloeiende architectuur'. Digitaal vormonderzoek is echter meer dan bubbels en zwellingen. In de queeste naar een -isme is omwille van de vormlijke verwantschap met de natuur de term 'biomorfisme' gebruikt door Niklas Maak. Toyo Ito opteert echter voor het 'elektronische modernisme' om de verregaande ontwikkeling te onderscheiden van het 'mechanische modernisme'. Het Centre Pompidou schaart het fenomeen onder het bredere 'non-standard architecture' waarmee ook de lading van niet-gestandaardiseerde materialen wordt gedekt. Archipel-spreker Kristiaan Van Weert betreft er echter terecht geschiedkundige en contextuele componenten bij door de term 'metamorfe architectuur' te hanteren.

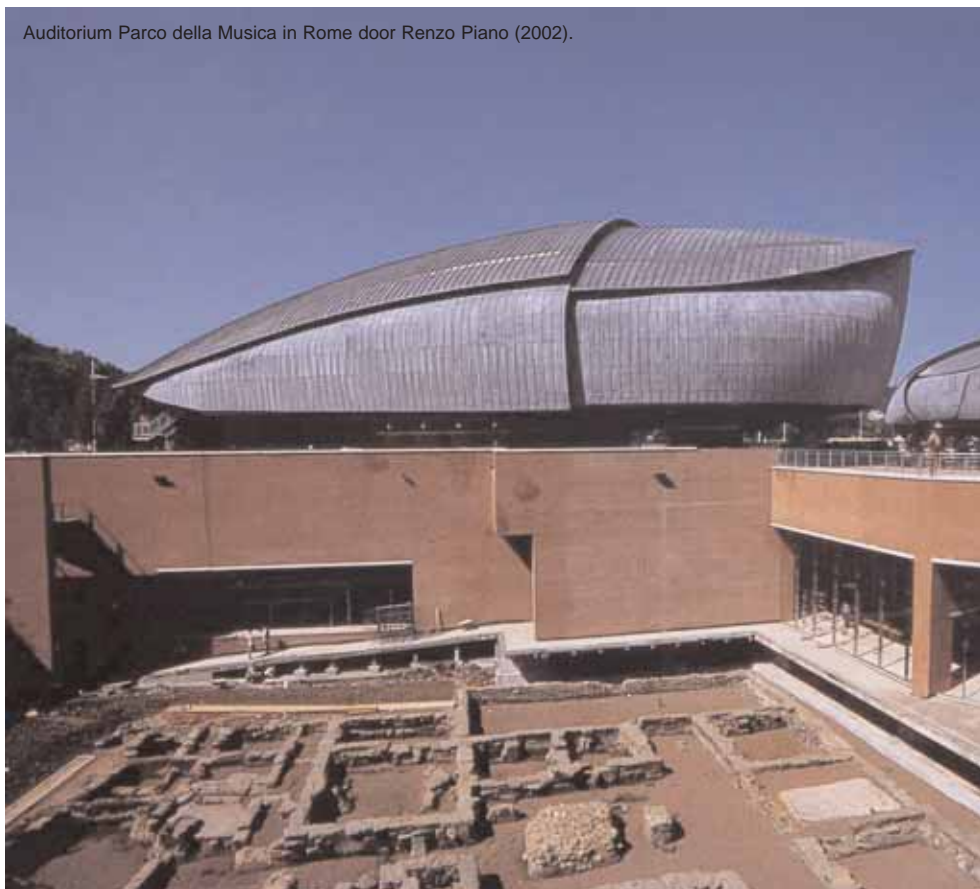
In zijn lezing met 'multimorf' als subtitel, zal hij vier metamorfoses aankaarten die de bedoelde architectuur in een onderbouwde context plaatsen. Met de 'metamorfose van het moderne tijdperk' als startpunt, zal hij aantonen dat vloeiende architectuur geen modeverschijnsel is, maar parallellen vertoont met al dan niet baanbrekende revoluties in de industrie. In Bruno Tauts glazen paviljoen voor de Werkbund tentoonstelling in Keulen komen techniek en esthetiek immers ook samen op een nieuwe, inspiratieve wijze. Deze glinsterende ster van technologische vooruitgang is verheven tot het symbool van de mens en de leefwereld waarin architectuur en fictie sterk van elkaar afhankelijk zijn. In deze dynamiek uit 1914 is de geschikte manier gevonden om de nieuwe eeuw uit te drukken. Ook Eero Saarinen's betonnen TWA-terminal in New York is het epitoom van beweging voor een hele generatie. Rationele productieprocessen creëerden hier een krachtige architecturale synthese. In diezelfde tijdperiode zijn vele experimenterende architecten of ingenieurs zoals Frei Otto, Richard Buckminster Fuller en Ulrich Müther aan te duiden die een aanzet gaven tot vormvrije architectuur.

Via de aan elkaar gerelateerde hoofdstukken 'metamorfose van het architectenatelier' en 'metamorfose in het genereren van architectuur' benadrukt Kris Van Weert dat nieuwe digitale media de architectuur(praktijk) in een stroomversnelling hebben

Stadhuis Alphen a/d Rijn door EEA (2003)

Auditorium Parco della Musica in Rome door Renzo Piano (2002).

Web van Noord-Holland in Hoofddorp door ONL (2002)

gebracht. De dagen van de T-lat en de geodriehoek, van blauwdrukken en hand-
getekende perspectieven zijn geteld. Dankzij de duizelingwekkende evolutie van
3D-software, schakelen jonge architecten over naar digitale denkprocessen en
ontwerpmethodes. Deze verandering heeft eveneens tot gevolg dat kennis-
netwerken gemakkelijker ontstaan waardoor de mythe van de individualistische
architect in zijn ivoren toren niet lang meer zal opgaan. Uitwisselingen via comput-
er zorgen voor meer vertrouwensvolle uitbestedingen aan ingenieurs en voor op
verschillende locaties gelegen, maar toch aan elkaar gelinkte architectuurbureaus
die dankzij het tijdsverschil uiteindelijk 24 uur onafgebroken kunnen werken.

Tenslotte toont het hoofdstuk 'metamorfose van digitale architectuur tot gebouwde
werkelijkheid' dat er tot kort geleden in de architectuurwereld een zekere frustratie
voor 'vloeiende architectuur' is te ontwaren omdat de constructiebranche er schijn-
baar niet in slaagde deze stroming bij te houden. Architecten vroegen soms meer
dan daadwerkelijk vanuit de techniek kon worden ingevuld waardoor bij de meeste
projecten uiteindelijk toch weer een traditionele draagconstructie onder een
oogstrelende, maar misleidende huid verborgen zit. Daardoor bleken cyber-kunste-
naars vaak gedoodverfde onrealistische dromers. De opgeblazen concepten gin-
gen door als makkelijk doorprikbare ballonnen die eerder mooie gevelcosmetica
boden dan dat ze een bijdrage leverden aan een constructieve revolutie. Een tradi-
tioneel grid was in deze gevallen niet de aangewezen constructievorm. Vaak moest
een nieuwe benadering worden uitgedacht. Duidelijk is in elk geval dat er
momenteel wordt gebroken met een wijze van systematisch bouwen. Architectenbureaus zoals FOA en ONL hebben met de projecten Yokohama Cruise
Terminal en het Web van Noord Holland aangetoond dat er geen grens meer is
tussen digitaal en reëel.

Transparante blob-architectuur is en blijft echter de grote uitdaging. Is het gebouw
ondoorzichtig, dan is de constructie minder relevant en kan met gemak zowel voor
een reeds bekend mechanica systeem- of voor een unieke oplossing worden
gekozen. Bij transparantie blobs is een doordachte ontwerpstrategie van mechanica,
typologieën en materiaaloplossingen echter van doorslaggevend belang. In dat
opzicht schept het bijna volledig doorzichtige Stadhuis van Alphen a/d Rijn van
Erick van Egeraat Associated Architects een revolutionair voorbeeld. De
transparante getordeerde gevelpanelen lijken hier uiteindelijk toch nog erg lineair
omdat de vorm teruggrijpt naar geometrische elementen uit kegelvlakken.

Kris Van Weert introduceerde dit hoofdstuk om het pragmatisme tijdens het bouw-
proces te benadrukken en om duidelijke besluiten te kunnen trekken of de huidige
constructietechnieken de gedachtenkronkels van de ontwerper kunnen volgen. De
vergelijking digital | real zal tonen of een ontwerper zijn beoogde revolutie al dan
niet heeft kunnen verwezenlijken.

Constructieve mogelijkheden zijn sterk afhankelijk van het gebruikte materiaal. De

Constructie door Frank O. Gehry in Vila Olimpica te Barcelona (1992).

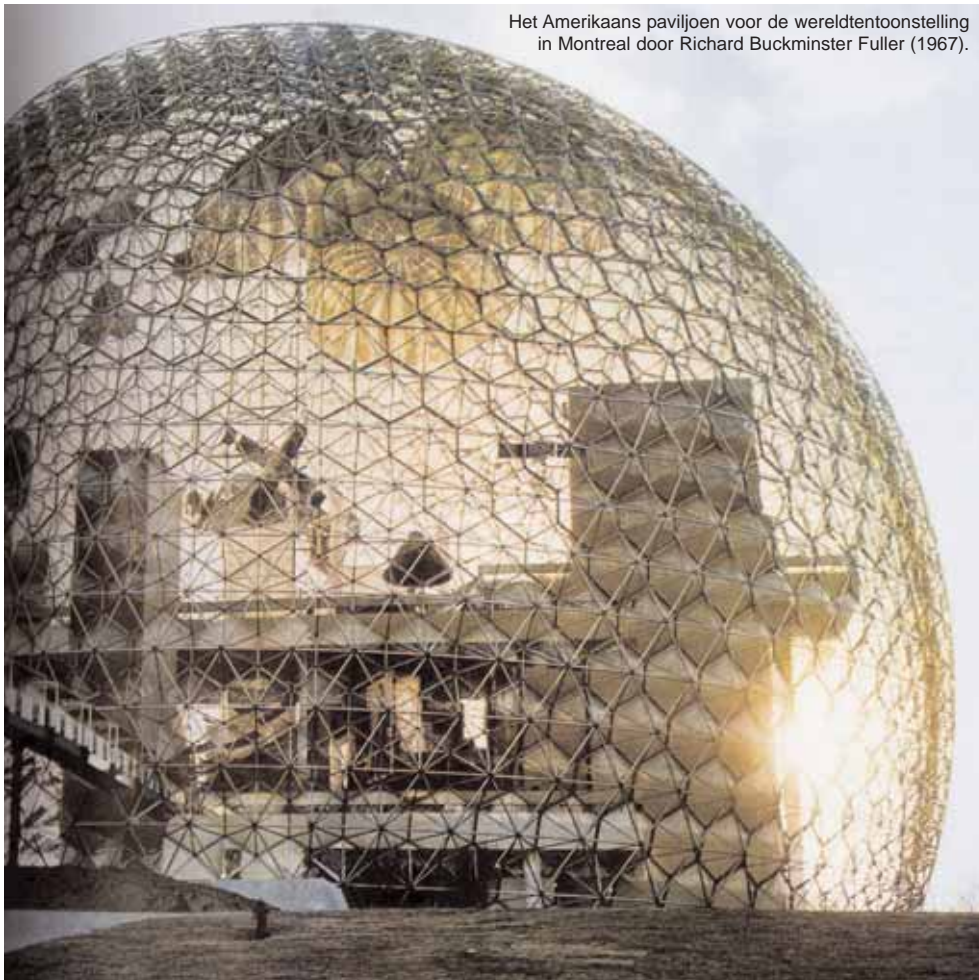
Olympisch stadion in München door Frei Otto (1972).

juiste toepassingen van staal, aluminium, beton, hout, glas, textiel en kunststof staan op dat vlak nog even in hun kinderschoenen. Het streefdoel van metamorfe architectuur is een verregaande integratie tussen vorm en constructie, met als meest ideale denkwijze het integreren van de draagconstructie in de buitenschil. Op dat moment zullen metamorfe constructies een obligaat onderdeel worden van de algemene bouwindustrie.

Dominique Pieters

Kristiaan Van Weert studeerde in 1998 af als architect in Hasselt met een scriptie over Zaha Hadid. Tot 2000 studeerde hij aan de Architectural Association School of Architecture te London. Nadien werkte hij ondermeer bij Erick van Egeraat Associated Architects en ONL, beter bekend als Kas Oosterhuis, beide in Rotterdam. Sinds april 2003 draait zijn eigen bureau RE-x Architecten te Antwerpen, samen met architect Jan Kalhöfer, op volle toeren.

Het Amerikaans paviljoen voor de wereldtentoonstelling in Montreal door Richard Buckminster Fuller (1967).

Toegang tot de lezing van Metamorfe Architectuur:

- > Leden: gratis
- > Niet-leden (ook partners van leden): 7,00 €
- > Studenten: 5,00 €

**Inlichtingen: elke werkdag van 13.00 tot 16.00 uur op het secretariaat van Archipel:
(050) 322 420 - info@archipelvzw.be**

ARCHIPEL KALENDER WERKJAAR 2004 - 2005

MA 20 tot ZO 26 SEPTEMBER 2004

ARCHITECTUURREIS VOOR JONGE ARCHITECTEN

ARCHIPEL IN OOSTENRIJK

ARCHITECTUURREIS NAAR MUNCHEN- LINZ- SALZBURG- GRAZ.

VRIJDAG 1 OKTOBER 2004

LEZING + BEZOEK TENTOONSTELLING BREUER

MONIEK BUCQUOYE: MEUBELS | JAN BRUGGEMANS: ARCHITECTUUR

DONDERDAG 21 OKTOBER 2004

GOVAERT & VANHOUTTE | GINO DEBRUYNE

BOMARBRE] [MARBRALYS

creators of composite stone since 1923

DINSDAG 9 NOVEMBER 2004

Werfbezoek RESTAURATIE VAN HET KURSAAL IN OOSTENDE

in samenwerking met Oostende werft.vzw

MAANDAG 22 NOVEMBER 2004

FRANCISCO MANGADO (Spanje)

FOAMGLAS®
OPLOSSINGEN OM DUURZAAM TE BOUWEN

MAANDAG 13 DECEMBER 2004

WESSEL DE JONGHE (Nederland)

MAANDAG 17 JANUARI 2005

RIEPL RIEPL (Oostenrijk)

DONDERDAG 17 FEBRUARI 2005

GUY CHÂTEL | PASCAL FRANCOIS

DONDERDAG 3 MAART 2005

BEARTH & DEPLAZES (Zwitserland)

DONDERDAG 17 MAART 2005 - om 20u30

In 't Leerhuys, Groeninge 35, 8000 Brugge

INLEIDING OMTRENT 'METAMORF' ARCHITECTUUR

lezing door Kristiaan Van Weert

DI 10 tot ZA 14 MEI 2005

ARCHITECTUURREIS VOOR ARCHIPEL LEDEN

ARCHIPEL IN OOSTENRIJK

ARCHITECTUURREIS NAAR MUNCHEN- LINZ- SALZBURG- GRAZ.

Er zijn nog een aantal plaatsen beschikbaar

Fazantenlaan 30 te St-Andries - tel: 050/ 322.420 - fax: 050/322.421
Secretariaat: ma tot vrij van 13.00 tot 16.00 uur
Rek.nummer:750-9072064-06

Voorzitter:	Marc Felix	Tel.059/70.21.80
Vice-voorzitter:	Wim Supply	Tel.050/33.84.00
Secretaris:	Dominique Pieters	Tel.09/ 324.39.29
Penningmeester:	Ignace Berten	Tel.050/38.88.47
Ere vice-voorzitter:	Jan Vandewalle	
Beheerders:	Michel Van Langenhove	
	Annemie Demeulemeester	
	Joost Vanhove	
	Gery Vandenabeele	

met steun van de

**Vlaamse
overheid**

hoofdsponsor:

